

УДК 635.63:631.527

Птуха Н.І., науковий співробітник

Позняк О.В., молодший науковий співробітник

Дяченко Н.М., лаборант

Дослідна станція «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН України

E-mail: olp18@meta.ua

НОВИЙ СОРТ ОГІРКА НІЖИНСЬКОГО СОРТОТИПУ

У результаті селекційної роботи на Дослідній станції «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН України методом індивідуально-родинного добору із гібридної популяції 'Лялюк' / 'Ніжинський місцевий' створено новий сорт огірка 'Олімп'. Заявка на сорт подана до Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України для проведення науково-технічної експертизи у 2020 році.

Сорт огірка 'Олімп' ранній, від масових сходів до початку плодоношення 48 діб. Насіння дозріває через 85-100 діб. Тривалість плодоношення 65 діб. Virізняється високою урожайністю плодів: 39,6 т/га, що переважає стандарт сорт ніжинський місцевий на 29,89%. Період від масових сходів до початку плодоношення 48 діб, у стандарту 44 доби. Період плодоношення нового сорту 65 діб. Стійкість до пероноспорозу у сорту 'Олімп' висока – 7 балів. Результати біохімічного аналізу плодів нового сорту 'Олімп': вміст сухої речовини 4,02%; загальний цукор 2,26; аскорбінова кислота 13,04 мг/100 г. Дегустаційна оцінка свіжих плодів – 5,0 балів, солоних – 5,0 балів.

Тип росту рослин – індетермінантний, стебла розгалужені, довжина стебла 180 см. Положення листкової пластинки у просторі горизонтальне. Довжина листка 16 см. Форма верхівки верхньої лопаті листкової пластинки прямокутна. Листкова пластинка зеленого забарвлення помірної інтенсивності. Пухирчатість листкової пластин-

ки слабка, хвилястість країв поміра; зубчастість країв листкової пластинки помірна. Рослина за виявленням статі однодомна. Кількість жіночих квіток на вузлі – переважно одна. Забарвлення зовнішнього покриву зав'язі коричневе. Парте-нокарпія відсутня. Плід-зеленець за довжиною середній – 9-10 см, діаметром 3 см; форма попере-речного перерізу зеленця куста, форма основи плоду тупа, форма верхівки – округла. Основне забарвлення шкірки плоду у фазу технічної стиг-лості світло-зелене. Ребристість плоду помірна, шви відсутні, зморшкуватість на поверхні плоду відсутня. Тип покриву плоду – лише шипики, їх розташування нещільне. На поверхні плоду наявні середні горбочки. Смужки на поверхні до середини плоду. Наліт на плодах помірний. За довжиною плодоніжка середня. Основний колір шкірки плоду у фазі фізіологічної стиглості (на-сінника) коричневий.

На ДС «Маяк» ІОБ НААН України творено новий сорт огірка 'Олімп', який переданий для проведення науково-технічної експертизи в експертних закладах Українського інституту експертизи сортів рослин у 2020 р. Сорт пропонується вирощувати у відкритому ґрунті в зонах Лісостепу та Полісся України. Сфери впровадження нового сорту: сільськогосподарські підприємства різних форм власності та господарювання, переробні (консервні) підприємства, приватний сектор.

УДК 631.527:633.11

Радченко О.М., кандидат біологічних наук, науковий співробітник

Сандецька Н.В., завідувач лабораторії якості зерна, кандидат біологічних наук, Інститут фізіології рослин і генетики НАН України

E-mail: ales2009@ukr.net

ПОЛІМОРФІЗМ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ЗА ЛОКУСАМИ ВИСОКОМОЛЕКУЛЯРНИХ ГЛЮТЕНІНІВ

Локуси запасних білків (гліадинів та високомолекулярних субодиниць глютенінів) широко застосовуються для дослідження різноманітності світових колекцій м'якої пшениці *Triticum aestivum* L. Було виявлено, що групи сортів, створені в певних селекційних центрах, мають специфічний набір алелів, який є результатом добору в певних кліматичних умовах. Основними факторами, які дозволяють використовувати запасні білки як маркери у генетично-селекційних дослідженнях: високий рівень поліморфізму та зв'язок із проявом ознак хлібопекарської якості.

Метою роботи було дослідження частот алелів за локусами запасних білків у групах сортів пшениці, створених у різні періоди селекції в

провідному селекційному центрі Інституту фізіології рослин і генетики НАН України.

Матеріалом дослідження були 57 сортів пшениці Інституту фізіології рослин і генетики НАН України. Сорти розділили на дві групи за часом реєстрації: до 2010 р. та після 2010 р. Групи за періодами реєстрації містили відповідно 39 і 18 сортів.

Високомолекулярні субодиниці глютенінів аналізували електрофорезом у 12,5% гелі за наявності додецилсульфату натрію за методикою Laemmli. Виявлення алелів локусів *Glu-A1*, *Glu-B1*, *Glu-D1* також здійснювали шляхом ПЛР з використанням специфічних праймерів.

Визначений алельний склад локусів запасних білків *Glu-A1*, *Glu-B1*, *Glu-D1* у сортів пшениці